

# *Sorbus aucuparia* var. *edulis*

## Wilde eetbare lijsterbes



*Sorbus aucuparia* var. *edulis* is een variëteit van *Sorbus aucuparia* die van nature voorkomt in de bossen van de bergen in het noordwesten van Tsjechoslowakije. Deze variëteit werd geselecteerd en in 1887 uitgebracht door Baumschule Dieck, Heidgraben, Duitsland. Deze lijsterbes wordt een flinke boom van twaalf tot zestien meter hoog met schuin opgaande takken. De vrij open kroon is regelmatiger van vorm dan van de soort. De eivormige kroon wordt ongeveer zes meter breed. Is een echte boomvormer en dus alleen als laanboom beschikbaar.

De witte bloemen van *Sorbus aucuparia* var. *edulis* verschijnen in mei in grote tuilen die muffig ruiken. Bijen, vlinders en andere insecten zijn er echter gek op! Het dofgroene blad is langer dan bij de soort en bevat grotere deelblaadjes. Deze staan op vrij grote afstand en zijn vrij smal, toegespitst in een spitse punt en aan de onderkant lichtbehaard. De randen zijn getand aan de bovenste helft van het blad. Het blad verkleurt in de herfst afhankelijk van de standplaats in verschillende tinten geel, oranje en rood. Ook de donker orangerode vruchten zijn groter en zoals de variëteitnaam aangeeft eetbaar: hoewel de zoetzure vruchten boordevol vitamines zitten is de smaak niet super, maar minder bitter dan bij andere vruchten. Ze hangen in grote trossen en ook vogels zijn er gek op. De zware vruchten zorgen ervoor dat de uiteinden van de takken iets hangen.

Als pioniersboom groeit de wilde eetbare lijsterbes op diverse grondsoorten zolang de grond niet verdicht is en er voldoende zuurstof in zit. Kan niet tegen verharding. Als jonge boom wordt schaduw enigszins verdragen, maar dit neemt bij het ouder worden af. De variëteit is goed winterhard en verdraagt wind. Dit maakt de boom geschikt voor daktuinen, maar hij komt nog beter tot zijn recht in parken, tuinen of in het landschap. Ook voor voedselbossen is het een mooie toevoeging. In straten of lanen moet een open plantplaats worden voorzien.

### BEPLANTINGSTYPES

**Boomtypen:** hoogstam bomen, halfstam bomen, fruitbomen

### TOEPASSING

**Locatie:** straat, park, groenstrook, daktuin, grote tuin, begraafplaats, verkeer, industrie, landschap, ecologische zone | **Verharding:** geen | **Beplantingsconcepten:** voedselbos, ecobeplanting, prairiebeplanting

### EIGENSCHAPPEN

**Kroonvorm:** eirond | **Kroonstructuur:** open | **Hoogte:** 12 - 16 m | **Breedte:** 4 - 6 m | **Winterhardheidszone:** 4A - 8B

### STANDPLAATS

**Wind:** verdraagt wind | **Grondsoort:** löss, zavel, veen, lichte klei, zand, lemige grond | **Voedselrijkdom:** voedselarm, matig voedselrijk, voedselrijk | **Bodemvochtigheid:** droog, vochtig | **Lichtbehoefte:** zon, halfschaduw | **pH-waarde:** zuur, neutraal | **Biodiversiteit:** bijen, vlinders, vogels, kleine zoogdieren, mensen, nectarwaarde 3, pollenwaarde 3 | **Extreme condities:** verdraagt droogte, verdraagt luchtverontreiniging

### PLANTKENMERKEN

**Bloem:** pluimen, opvallend, geurend | **Bloemkleur:** roomwit | **Bloeitijd:** mei - mei | **Bladkleur:** matgroen | **Blad:** bladverliezend, ovaal, groot, leerachtig, onderzijde behaard, getand, geveerd | **Herfstkleur:** geeloranje, orangerood | **Vrucht:** opvallend, eetbaar, groot, bes | **Vruchtkleur:** wijnrood | **Bastkleur:** grijs | **Bast:** afbladderend, glad | **Twijgenkleur:** roodbruin | **Twijgen:** kaal, verticale takstand, hangend, grof vertakt | **Wortelstelsel:** diepgaand, uitgebreid, sterk vertakt

